

Комунальний заклад
«Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування»
Чернігівської обласної ради

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора КЗ «Чернігівське
вище професійне училище
побутового обслуговування» ЧОР
Вікторія МАЛОФЕЄНКО
«28» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Культурологія»

Освітньо-професійна програма: «Технології легкої промисловості»

Галузь знань: G Інженерія, виробництво та будівництво

Спеціальність: G15 Технології легкої промисловості

Робоча програма навчальної дисципліни складена на підставі ОПП «Технології легкої промисловості»

Розглянуто та погоджено на засіданні циклової комісії «Суспільних та соціально-економічних дисциплін»

Протокол №1 від «27» серпня 2025 року

Голова циклової комісії

(підпис)

Наталія АСТРАТЯН
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Чернігів – 2025

1. Опис навчальної дисципліни

Показник	Значення показника
Назва дисципліни	Культурологія
Характеристика навчальної дисципліни	- Дисципліна, що формує загальні компетентності
Освітній компонент	ОК 4
Кількість кредитів	1,5
- за стандартом	1.5
- за ОПП (скорочений термін)	
Кількість годин за навчальним планом:	
- Загальний обсяг	45
- Лекції	22
- Семінарські	10
- Самостійна робота	13
Метод підсумкового контролю	залік
Розподіл	
- за курсами	1 курс
- за семестрами	1 семестр

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

- Ознайомити студентів з теоретичними та методологічними засадами вивчення культури.
- Формувати розуміння сутності культури як системи цінностей, символів, традицій, та інших аспектів, що визначають спосіб життя суспільства.
- Розвивати аналітичне, критичне мислення та творчі навички у контексті вивчення культури.
- Формувати розуміння ролі культури в процесах суспільного розвитку, міжкультурної взаємодії та ідентичності.

Завдання:

- Вивчення основних теорій культури, їх історії та еволюції.
- Аналіз різних аспектів культурного життя, включаючи мистецтво, музику, літературу, архітектуру, релігію, мову та інші.
- Дослідження культурних практик, звичаїв, традицій та їх впливу на суспільство.
- Розгляд сучасних проблем культурної сфери та пошук шляхів їх вирішення.
- Вивчення механізмів міжкультурної комунікації та взаємодії.
- Аналіз впливу глобалізації на культурні процеси та ідентичність.

3. Структура навчальної дисципліни

№ п\п	Тема	Кількість годин				
		Всього годин	З них			
			Лекційні заняття	Семінарськ і заняття	Лаборатор но- практичні заняття	Самостійна робота
1.	Культурологія як сукупність матеріальних і духовних цінностей.	4	3	-		1
1.1	Специфіка культурологічного знання.	1	1	-		-
1.2	Види та жанри мистецтва	3	2	-		1
II.	Культура Давньосхідних цивілізацій.	26	12	7		7
2.1	Ранні форми культури	1	1	-		-
2.2	Культура Давньосхідних цивілізацій	3	1	1		1
2.3	Культура Античності	3	2	1		1
2.4	Культура Середніх віків: Візантія, Європа	6	3	1		1
2.5	Культура епохи Відродження	4	2	1		1
2.6	Культура доби Бароко та Просвітництва	4	2	1		1
2.7	Культура 19- 21 століття	5	1	2		2
III.	Історично-духовні аспекти розвитку національної культури	11	4	3		4
3.1	Національна культура її рушійні сили на початку формування української народності – Київської Русі	3	1	1		1
3.2	Українська культура 14-18 століть	3	1	1		1
3.3	Боротьба за збереження національної ідеї в українській культурі 19-20 століть	5	2	1		2
IV.	Роль сучасної культури в розвитку особистості	4	3	-		1
4.1	Тенденції розвитку сучасної	2	2	-		1

	української та світової культури					
4.2	Культура особистості	1	1	-		
Всього годин за курс:		45	22	10		13

4. Програма навчальної дисципліни

I. Культурологія як сукупність матеріальних і духовних цінностей

Тема 1.1. Специфіка культурного знання.

Еволюція поглядів на культуру. Сутність культури, її структура, функції, характерні ознаки. Сучасна концепція культури. Європейська культура. Українська культурна думка.

Тема 1.2. Види та жанри мистецтва

Види та жанри мистецтва. Процес суспільного прогресу та його вплив на розвиток культури. Засвоєння та подальша демократизація традицій минулого, класичної спадщини попередніх поколінь.

Самостійна робота (1година):

- Засвоєння та подальша демократизація традицій минулого, класичної спадщини попередніх поколінь.

2. Культура Давньосхідних цивілізацій

Тема 2.1. Ранні форми культури.

Творчість-як могутній засіб пізнання первісною людиною навколишнього світу та важливий фактор розвитку. Найдавніші зразки культури та мистецтва палеоліту, мезоліту, неоліту, трипільської культури та залізного віку.

Тема 2.2 Культура Давньосхідних цивілізацій

Культура та мистецтво Месопотамії, Сирії, Асирії, Шумеру та Аккаду

Семінарське заняття №1

Культура та мистецтво Стародавнього Єгипту.

Самостійна робота (1година):

- Світове значення античної культури.

Тема 2.3 Культура Античності

Егейська культура. Культура стародавньої Греції: логос, чуттєвість, гармонія. Гомерівська Греція. Грецька архаїка, грецька класика, епоха еллінізму.

Семінарське заняття №2

Культура Стародавнього Риму: етрусська культура, культура Римської республіки, культура Римської імперії. Традиції та спадкоємність культури Стародавнього Риму

Тема 2.4 Культура Середніх віків: Візантія, Європа.

Візантійська культура. Виникнення християнства. Вплив християнства на культуру. Культура середньовічної Західної Європи. Вплив католицької церкви на культуру.

Семінарське заняття № 3

1. Романське мистецтво.
2. Мистецтво готики

Самостійна робота (1година):

- Середньовічна інквізиція та її вплив на розвиток культури.

Тема 2.5 Культура епохи Відродження

Особливості культури Відродження

Семінарське заняття №4

Культура Італії. Північне Відродження. Найважливіші діячі культури Відродження

Самостійна робота (1година):

- Відродження в українській культурі.

Тема 2.6 Культура доби Бароко та Просвітництва

Мистецтво західної Європи в 17 столітті. Культура епохи європейського просвітництва. Вплив буржуазних революцій на розвиток культури. Художні стилі в Європейській культурі 17-18 ст. Енциклопедизм

Семінарське заняття №5

Розвиток науки та освіти в Україні. Феномен Українського бароко Мистецтво західної Європи в 17 столітті. Культура епохи європейського просвітництва. Вплив буржуазних революцій на розвиток культури.

Самостійна робота (1година):

- Художні стилі в Європейській культурі 17-18 ст. Енциклопедизм.

Тема 2.7 Культура 19- 21 століття

Інтенсивний розвиток капіталізму. Взаємозв'язок культури і мистецтва з реальною дійсністю. Класицизм, романтизм, реалізм-провідні художні течії в культурі 19 століття. Кубізм, абстракціонізм. Тоталітаризм і культура

Самостійна робота (1година):

- Модернізм – культурний феномен 20 століття.
- Взаємозв'язок культури і мистецтва з реальною дійсністю.

Семінарське заняття №6:

Течії постмодернізму.

Семінарське заняття №7:

Сучасна масова культура Інтенсивний розвиток капіталізму. Взаємозв'язок культури і мистецтва з реальною дійсністю. Класицизм, романтизм, реалізм-провідні художні течії в культурі 19 століття.

Модернізм – культурний феномен 20 століття. Кубізм, абстракціонізм. Тоталітаризм і культура.

3. Історично – духовні аспекти розвитку національної культури

Тема 3.1. Національна культура її рушійні сили на початку формування української народності – Київської Русі. Дохристиянські вірування слов'ян в богів та сили природи. Прийняття християнства Володимиром Великим та поява нової культури

Семінарське заняття №8:

Культура Київської Русі

Самостійна робота (1година):

- Вплив християнства на культуру Київської Русі.

Тема 3.2 Українська культура 14-18 століть

Культура України в епоху Литовсько – Польської доби

Семінарське заняття №9:

Українське бароко

Самостійна робота (1година):

- Художні стилі в українській культурі 14 -18 століть та їх особливості.

Тема 3.3 Боротьба за збереження національної ідеї в українській культурі 19-20 століть

Розвиток культури України в 19 столітті основні тенденції. Література, театр, музичне мистецтво, архітектура.

Семінарське заняття №10:

Українська культура і духовне життя в 20 столітті

Самостійна робота (2години):

- Культура і тоталітарний режим в Україні.
- Українська культура і духовне життя в 20 столітті

4. Роль сучасної культури в розвитку особистості

Тема 4.1. Тенденції розвитку сучасної української та світової культури.

Визначні феномени сучасної культури. Масова культура. Глобальні проблеми сучасності

Самостійна робота (1година):

- Діалог культур Сходу і Заходу Різноманітність культур і засоби масової інформації.

Тема 4.2. Культура особистості

Особистість в суспільстві і культурі. Природа людини . Традиції і новаторство в⁸
культурі

5. Тематичний план

№ теми	Кількість годин на тему	Назва теми	Кількість годин на заняття	№ заняття	Назва теми заняття
I семестр					
I	3	Культурологія як сукупність матеріальних і духовних цінностей.			
1.1	1	Специфіка культурологічного знання	1	1	Еволюція поглядів на культуру. Сутність культури, її структура, функції, характерні ознаки. Сучасна концепція культури. Європейська культура. Українська культурна думка.
1.2	2	Види та жанри мистецтва	1	2	Види та жанри мистецтва. Процес суспільного прогресу та його вплив на розвиток культури
			1	3	Засвоєння та подальша демократизація традицій минулого, класичної спадщини попередніх поколінь
II	19	Культура Давньосхідних цивілізацій			
2.1	1	Ранні форми культури	1	4	Творчість-як могутній засіб пізнання первісною людиною навколишнього світу та важливий фактор розвитку. Найдавніші зразки культури та мистецтва палеоліту, мезоліту, неоліту, трипільської культури та залізного віку
2.2	2	Культура Давньосхідних цивілізацій	1	5	Культура Давньосхідних цивілізацій. Культура та мистецтво Месопотамії, Сирії, Асирії, Шумеру та Аккаду
			1	6	Семінарське заняття №1 Культура та мистецтво Стародавнього Єгипту.. Світоглядні та художньо-естетичні особливості цих країн

№ теми	Кількість годин на тему	Назва теми	Кількість годин на заняття	№ заняття	Назва теми заняття
2.3	3	Культура Античності	1	7	Егейська культура. Культура стародавньої Греції: логос, чуттєвість, гармонія. Гомерівська Греція. Грецька архаїка, грецька класика, епоха еллінізму
			1	8	
			1	9	Семінарське заняття №2 Культура Стародавнього Риму: етрусська культура, культура Римської республіки, культура Римської імперії. Традиції та спадкоємність культури Стародавнього Риму
2.4	4	Культура Середніх віків: Візантія, Європа	1	10	Візантійська культура. Виникнення християнства.
			1	11	Вплив християнства на культуру
			1	12	Культура середньовічної Західної Європи. Вплив католицької церкви на культуру
			1	13	Семінарське заняття № 3 1. Романське мистецтво. 2. Мистецтво готики
2.5	3	Культура епохи Відродження	2	14-15	Особливості культури Відродження
			1	16	Семінарське заняття №4 Культура Італії. Північне Відродження. Найважливіші діячі культури Відродження
2.6	3	Культура доби Бароко та Просвітництва	1	17	Мистецтво західної Європи в 17 столітті. Культура епохи європейського просвітництва

№ теми	Кількість годин на тему	Назва теми	Кількість годин на заняття	№ заняття	Назва теми заняття
			1	18	Вплив буржуазних революцій на розвиток культури. Художні стилі в Європейській культурі 17-18 ст. Енциклопедизм
				19	Семінарське заняття №5 Розвиток науки та освіти в Україні. Феномен Українського бароко Мистецтво західної Європи в 17 столітті. Культура епохи європейського просвітництва. Вплив буржуазних революцій на розвиток культури
2.7	3	Культура 19- 21 століття	1	20	Інтенсивний розвиток капіталізму. Взаємозв'язок культури і мистецтва з реальною дійсністю. Класицизм, романтизм, реалізм-провідні художні течії в культурі 19 століття
			1	21	Семінарське заняття №6 Течії постмодернізму
			1	22	Семінарське заняття №7 Сучасна масова культура
III	7	Історично – духовні аспекти розвитку національної культури			
3.1	2	Національна культура її рушійні сили на початку формування української	1	23	Дохристиянські вірування слов'ян в богів та сили природи. Прийняття християнства Володимиром Великим та поява нової культури

№ теми	Кількість годин на тему	Назва теми	Кількість годин на заняття	№ заняття	Назва теми заняття
		народності – Київської Русі	1	24	Семінарське заняття №8 Культура Київської Русі
3.2	2	Українська культура 14-18 століть	1	25	Культура України в епоху Литовсько – Польської доби
			1	26	Семінарське заняття №9 Українське бароко
3.3	3	Боротьба за збереження національної ідеї в українській культурі 19-20 століть	1	27	Розвиток культури України в 19 столітті основні тенденції
			1	28	Література, театр, музичне мистецтво, архітектура
			1	29	Семінарське заняття №10 Українська культура і духовне життя в 20 столітті
IV	3	Роль сучасної культури в розвитку особистості			
4.1	2	Тенденції розвитку сучасної української та світової культури	1	30	Визначні феномени сучасної культури. Масова культура
			1	31	Глобальні проблеми сучасності
4.2	1	Культура особистості	1	32	Особистість в суспільстві і культурі. Природа людини . Традиції і новаторство в культурі
Усього за I семестр: 32 год.					
Разом: 32 години					

6. Перелік компетентностей відповідно ОПП «Культурології»

Загальні компетентності:

- **ЗК2.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей предметного розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
- **ЗК 3** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності:

- **СК-4** Здатність організовувати заходи, спрямовані на покращення результатів власної діяльності і роботи інших

7. Перелік результатів навчання відповідно ОПП «Культурології»

Результати навчання:

- **РН1.** Володіти професійною термінологією та логічно викладати думки фаховою державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

8. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Культурологія» для підготовки фахових молодших бакалаврів за спеціальністю G15 «Технології легкої промисловості»

Рівень навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти
Незадовільно	2	Здобувач освіти розуміє незначну частину тематичного матеріалу; користується обмеженим понятійно-термінологічним запасом у процесі розповіді про культурологію; відтворює незначні фрагменти навчального матеріалу; виявляє елементарний розвиток художньо-образного мислення

Задовільно	3	Здобувач освіти розуміє та усвідомлює більшу частину тематичного матеріалу; демонструє небагатий словниково-термінологічний запас у процесі інтерпретації творів мистецтва; художньо-образне мислення розвинуто слабо (на рівні сукупності суджень з використанням окремих пояснень).
Добре	4	Здобувач освіти повністю розуміє та усвідомлює тематичний матеріал, здатний узагальнювати та систематизувати його за допомогою викладача; демонструє достатній понятійно-термінологічний запас з культурознавства відповідно до програмових вимог, свідомо користується ключовими поняттями і термінами; художньо-образне мислення достатньо розвинуто (у поясненнях застосовуються аналогії, асоціації), але припускається логічної непослідовності, не може в повній мірі здійснити узагальнення або сформулювати власні оцінки щодо досліджуваних явищ.
Відмінно	5	Здобувач освіти глибоко розуміє та усвідомлює навчальний матеріал у межах програми, намагається самостійно збагачувати набуті знання; під час інтерпретації художніх творів аргументує висновки, власні оцінки й твердження, ілюструє їх прикладами; широко користується спеціальною термінологією з культурології відповідно до програмових вимог; має високорозвинене художньо-образне мислення, використовує нестандартні асоціативні зв'язки, порівнює твори різних видів мистецтва (за аналогією, контрастом), виявляє знання основних історичних етапів розвитку образотворчого, декоративно-ужиткового мистецтва та архітектури, орієнтується в основних стилях, напрямках та течіях.

9. Очікувані результати навчання з дисципліни

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Культурології» здобувачі фахової передвищої освіти повинні:

знати:

- мати загальне уявлення про те, що таке культура та як вона впливає на суспільство.
- знати основні культурні традиції та звичаї своєї країни та інших культур;
- повинні мати здатність розуміти та приймати культурні відмінності, а також бути відкритими до нових культурних досвідів;

вміти:

- розвивати навички аналізу та критичного мислення щодо культурних явищ;
- вміти ясно та чітко висловлювати свої думки з приводу культурологічних питань, як у письмовій, так і усній формі;

- вміти розрізняти різні культурні вирази, такі як мистецтво, музика, танці, та розуміти їхнє значення в контексті культури;
- розвивати здатність знаходити та оцінювати джерела інформації про культурні явища та проводити аналіз на їхній основі;

10. Методи контролю результатів навчання

Поточний контроль:

- усне опитування;
- активність роботи на заняттях;
- доповіді, презентації на семінарських заняттях;
- тестування;

Проміжний контроль:

- тестування;
- усне опитування;
- тематичне оцінювання;
- доповіді, презентації на семінарських заняттях;
- робота в малих групах;

Підсумковий контроль:

- семестрове оцінювання;
- річне оцінювання;
- залік

11. Методи навчання

- лекції та презентації
- групова робота
- навчання з навчально/методичною літературою
- відеоконференції
- онлайн-уроки на платформах Google Meet , Zoom при дистанційному/змішаному навчанні
- семінарські заняття
- бліц-опитування
- дискусії та дебати

12. Методичне забезпечення

- конспект лекцій
- презентації
- відеоролики
- розроблені тести опитування
- інтернет-ресурси
- методичні посібники
- власні напрацювання

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Обладнання:

- Ноутбук HP (Hewlett Packard)

Програмне забезпечення:

- Microsoft Office Word, MS Word, WinWord
- Microsoft Office PowerPoint

14. Рекомендована література

1. Гречанівська А.П. КУЛЬТУРОЛОГІЯ [Електронний ресурс] / П. Е. ГЕРЧАНІВСЬКА. – 2006. Режим доступу:

https://nakkkim.edu.ua/images/Instytuty/nauka/vydannia/Gerchanivska_Kulturologiya_compressed

2. Сандюк Л. О ОСНОВИ КУЛЬТУРОЛОГІЇ / Київ 2012. – («Центр учбової літератури»).

3. Білецький А.О. Міфологія і міфи античного світу. // Словник античної міфології. - К., 1989.

4. Музальов О.О Культурологія: навчальний посібник для учнів, студентів та викладачів/Олександр Олександрович Музальов.- Львів; 2012. – 185 с.

Режим доступу:

<https://lib.iitta.gov.ua/4990/1/%D0%9C%D1%83%D0%B7%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BE%D0%B213-30-1>

15. Інформаційні ресурси

1. Платформа Google-клас. Режим доступу: <https://classroom.google.com>
<https://drive.google.com/drive>

2. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: науковий журнал містить статті та дослідження з різних аспектів культурології .

Режим доступу: <https://journals.urau.ua/visnyknakkkim/article/view>

3. Інститут культурології Національної академії мистецтв України: Офіційний веб-сайт Інституту культурології, де можна знайти наукові публікації, дослідження та інші матеріали з культурології .Режим доступу: <https://icr.org.ua>

4. Сучасна світова література: Навчальний посібник, який охоплює сучасні тенденції у світовій літературі. Режим доступу:

<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/3848/suchasnasvitovaliteratura>